

מי שיוֹדע לְשַׁבַּח אֶת רַבּוֹנוּ כְּרַאוי, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה אֶת רְצוֹנוֹ, וְלֹא עוֹד - אֵלֶּא שְׁמִרְבָּה בְּרֻכּוֹת לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה. וְעַל כֵּן, מִי שְׁיֹדֵעַ לְשַׁבַּח אֶת רַבּוֹנוּ וּלְיַחַד אֶת שְׁמוֹ, חֲבִיב הוּא לְמַעַלָּה וְנִחְמַד לְמַטָּה, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁתַּבַּח בּוֹ [בַּכְּבוֹדוֹ], וְעַלּוֹ פְתוּב (שם מט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר.

וַיַּחַד נַח אִישׁ הָאֲדָמָה וַיִּטַּע כָּרֶם. רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסִי. אֶחָד אָמַר מִגֵּן עֵדֶן [מְרַבְּהָ] גִּרְשָׁה וְנִטַּע אוֹתָהּ כְּאֵן. וְאֶחָד אָמַר בְּאֶרֶץ הַיְתָה, וְעַקַר אוֹתָהּ וְשֵׁתַל אוֹתָהּ, וּבְאֹתוֹ יוֹם עָשְׂתָה פְרוֹת וְנִצְנָצוּ לְבָלוּבִים וְעֲנָבִים, וְהָיָה סוּחַט אוֹתָהּ וְשׁוֹתָהּ מִהֵינן וּמִשְׁתַּכֵּר.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, סוּד הַחֲכָמָה הוּא כְּאֵן בְּפִסּוּק הַזֶּה. כְּשֶׁרָצָה נַח לְבַדֵּק בְּאוֹתוֹ חֲטָא שֶׁבִּדֵּק אָדָם הֲרֵאשׁוֹן - לֹא כְּדִי לְהִתְדַבֵּק בּוֹ, אֲלֵא לְדַעַת וּלְתַקֵּן הָעוֹלָם, וְלֹא יָכַל סַחַט עֲנָבִים לְבַדֵּק בְּאוֹתוֹ כָּרֶם. כִּינּוּן שְׁהִיָּע לְזָה, [וא] וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל, וְלֹא הָיָה לוֹ פֶּחַ לְעַמֵּד. וְלָכֵן וַיִּתְגַּל, גְּלָה פְרֻצָּה שֶׁל הָעוֹלָם שֶׁהִיָּתָה נִסְתָּרָת. בְּתוֹךְ אֶהְלָה, כְּתוּב בְּה"א. וְעַל זֶה כְּתוּב וְאֵל תִּקְרַב אֶל פֶּתַח בֵּיתָהּ. בְּתוֹךְ אֶהְלָה שֶׁל אוֹתָהּ כָּרֶם.

כִּמוֹ זֶה בְּנֵי אֶהְרָן שֶׁשְׁנִינּוּ שְׁהִיּוּ שְׁתוּיִי זִינן, וְכִי מִי נִתֵּן לָהֶם זִינן בְּאוֹתוֹ מְקוֹם לְשִׁתוֹת? אִם תַּעֲלֶה בְּדַעְתְּךָ שְׁהִיּוּ חֲצוּפִים שֶׁשְׁתוּ זִינן - לֹא כֵּן! אֲלֵא וַדַּאי מְאוֹתוֹ זִינן שְׁתוּ, שֶׁפְתוּב (ויקרא י) וַיִּקְרִיבוּ לִפְנֵי ה' אֵשׁ זָרָה. כְּתוּב כְּאֵן אֵשׁ זָרָה, וְכְתוּב שֵׁם (משלי ז) לְשִׁמְרֶךָ מֵאֵשׁ זָרָה. וְהַכֵּל דְּבַר אֶחָד.

וְכֵן כִּמוֹ זֶה וַיִּשְׁתֵּן מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל. וְעַל זֶה הַתְּעוֹרֵר חֵם אָבִי כִנְעֵן, כִּמוֹ שְׁנִתְבָּאֵר, וְנִתֵּן מְקוֹם

דִּידַע לְשַׁבַּח לְמֵאֲרִיָּה בְּדָקָא יְאוֹת, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַבִּיד לִיָּה רְעוּתִיָּה. וְלֹא עוֹד אֵלֶּא דְאַסְגִּי בְּרַכָּאן לְעִילָא וְתַתָּא.

וְעַל דָּא מָאן דִּידַע לְשַׁבַּח לִיָּה לְמֵאֲרִיָּה וּלְיַחַדָּא שְׁמִיָּה, חֲבִיב הוּא לְעִילָא וְחֲמִיד לְתַתָּא וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְשַׁתַּבַּח בִּיָּה (נ"א בִּיקְרִיָּה), וְעַלִּיָּה פְתִיב, (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר:

וַיַּחַד נַח אִישׁ הָאֲדָמָה וַיִּטַּע כָּרֶם. רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסִי. חַד אָמַר מִגֵּן עֵדֶן (אתְרַבְּכַת) אֶתְתַּרְכַּת וְנִצִּיב לָהּ הַכָּא. וְחַד אָמַר בְּאֶרְעָא הֹת וְעַקַר לָהּ וְשֵׁתַל לָהּ, וּבְהֵהוּא יוֹמָא עַבְדַּת אִיבִין וְנִיצַת לְבָלְבִין וְעֲנָבִים וְהָיָה סַחִיט לָהּ וְשְׁתִי מִן חֲמֵרָא וְרוּי.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר רְזָא דְחֲכָמָתָא אִיְהוּ הַכָּא בְּהַאי קָרָא. כַּד בַּעַא נַח לְמַבְדֵּק בְּהֵהוּא חוּבָא דְבִדֵּק אָדָם הֲרֵאשׁוֹן. לָאוּ לְאַתְדַּבְּקָא בִיָּה, אֲלֵא לְמַנְדַּע וּלְאַתְקַנָּא עֲלֵמָא וְלֹא יָכִיל. סַחַט עֲנָבִים לְמַבְדֵּק בְּהֵהוּא כָּרֶם. כִּינּוּן דְּמֵטָא לְהַאי, (ד"א כדו"ז) וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל. וְלֹא הָיָה לִיָּה חִילָא לְמִיָּקָם. וּבְגִין כֵּן וַיִּתְגַּל גְּלִי פְרֻצָּה דְעֲלֵמָא דְהָיָה סְתִיב. בְּתוֹךְ אֶהְלָה כְּתִיב בְּה"א. וְעַל דָּא כְּתִיב וְאֵל תִּקְרַב אֶל פֶּתַח בֵּיתָהּ. בְּתוֹךְ (דף עג ע"ב) אֶהְלָה דְהֵהוּא כָּרֶם.

בְּגוֹוְנָא דָא בְּנֵי אֶהְרָן דְתַנְיִנן שְׁתוּיִי זִינן הוּו. וְכִי מָאן יְהִיב לוֹן חֲמֵרָא בְּהֵהוּא אֶתְר לְמִשְׁתִּי. אִי סִלְקָא דְעַתְרָה דְאַנּוּן חֲצִיפִין הוּו דְרוּו חֲמֵרָא. לָאוּ הַכִּי, אֲלֵא וַדַּאי מֵהֵהוּא חֲמֵרָא רוּו דְכְּתִיב, (ויקרא י) וַיִּקְרִיבוּ לִפְנֵי יי אֵשׁ זָרָה. כְּתִיב הַכָּא אֵשׁ זָרָה וְכְתִיב הָתָם (משלי ז) לְשִׁמְרֶךָ מֵאֵשׁ זָרָה וְכֵלָא חַד מְלָה.

וְכֵן כְּגוֹוְנָא דָא וַיִּשְׁתֵּן מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל. וְעַל דָּא אֶתְעַר חֵם אָבִי כִנְעֵן כְּמָה